

ZAKON
O LUKAMA

ZAKON O LUKAMA

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom se uređuje pravni status luka, upravljanje lukama, lučka područja, lučke djelatnosti i njihovo obavljanje, gradnja i korišćenje lučke infrastrukture i suprastrukture, osnivanja lučkih uprava, red u lukama, kao i druga pitanja.

Član 2

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1. **Lučko područje** je područje morske luke, koje obuhvata jedan ili više morskih akvatorija i kopnenih prostora, koji se koriste za obavljanje lučkih djelatnosti, a kojima upravlja lučka uprava;
2. **luka** označava morsku luku, tj. morski i s morem neposredno povezani kopneni prostor s izgrađenim i neizgrađenim obalama, lukobranama, uređajima, postrojenjima i drugim objektima namijenjenim za pristajanje, sidrenje i zaštitu pomorskih brodova, jahti i čamaca, ukrcaj i iskrcaj putnika i robe, uskladištenje i druge manipulacije robom, proizvodnju, oplemenjivanje i doradu robe, kao i ostale privredne djelatnosti koje su s tim djelatnostima u međusobnoj privrednoj, saobraćajnoj ili tehnološkoj vezi;
3. **Lučka infrastruktura** obuhvata: operativne obale i druge lučke zemljišne površine, lukobrane i druge objekte infrastrukture (npr. lučke, drumske i željezničke saobraćajnice, vodovodnu, kanalizacionu, energetsku i telekomunikacionu mrežu, objekte sigurnosti plovidbe u luci i sl.);
4. **Lučka suprastruktura** obuhvata: gradjevine i postrojenja izgrađene na lučkom području (upravne zgrade, skladišta, silose, hangare, rezervoare, pretovarne mostove i sl.) i druge kapitalne prekrcajne objekte (stalno učvršćene dizalice i sl.)
5. **Lučke usluge** u najširem smislu obuhvataju ukrcaj i iskrcaj tereta i sve ostale djelatnosti koje se u luci obavljaju pomoću lučkih uređaja, u privredne svrhe.
6. **Lučka postrojenja** su postrojenja za ukrcaj-iskrcaj, skladištenje i transport robe na području luke;
7. **Lučke takse** obuhvataju takse u odnosu na brodove koji ulaze u luku, koriste i napuštaju luku i prihod su lučke uprave;
8. **Lučke naknade** obuhvataju naknade za usluge koje pruža koncesionar u lukama otvorenim za javni saobraćaj;
9. **Luka otvorena za javni saobraćaj** je luka čije usluge, pod jednakim uslovima može koristiti svako fizičko i pravno lice, prema njenoj namjeni;
10. **Luka otvorena za međunarodni saobraćaj** je luka slobodna za pristajanje plovniha objekata svih zastava;
11. **Luka za posebne namjene** je luka koja je u posebnoj upotrebi ili privrednom korištenju pravnih ili fizičkih lica (luka nautičkog turizma - marina, industrijska luka, brodogradilišna luka, ribarska luka i dr.);
  - a) **Luka nautičkog turizma** - je specijalizovana luka (marina), namijenjena za prihvat, čuvanje, zimovanje, sklanjanje, popravku i opremanje plovniha objekata koji služe za rekreaciju, sport i razonodu;
  - b) **Brodogradilišna luka** je luka koja ne služi direktno međunarodnom saobraćaju, već služi za prihvat i otpremu broda na/sa popravke i prepravke, odnosno otpremu novosagrađenog broda;

- c) Ribarska luka* je luka namijenjena isključivo ribarskim brodovima;
- 12. Sidrište luke** je uređeni i obilježeni, (fizički ili na planu luke opisno) dio mora namijenjen sidrenju brodova;
- 13. Lučka uprava** je organ uprave koji upravlja lučkim područjima ili lukama;
- 14. Licenca** je opozivo odobrenje koje Lučka uprava daje u svrhu korišćenja koncesije;
- 15. Koncesija** je ugovor pod licencom kojim se luke ili dio luke daje na posebnu upotrebu ili privredno korišćenje fizičkim i pravnim licima (u daljem tekstu: koncesionarima), u skladu sa ovim zakonom i pozitivnim zakonskim propisima;

Član 3

Luke se kao poseban dio teritorija i akvatorija djelimično ili potpuno isključuju iz opšte upotrebe i daju na posebnu upotrebu ili privredno korišćenje pravnim ili fizičkim licima registrovanim za obavljanje lučke djelatnosti.

Vlada Republike Crne Gore, (u daljem tekstu Vlada), preko nadležnog organa državne uprave (u daljem tekstu: Lučka uprava) daje koncesiju **za posebnu upotrebu ili privredno iskorišćavanje luke**.

Član 4

Lučko područje i lučka infrastruktura je dobro u opštoj upotrebi, u državnoj je svojini i dostupna je na korišćenje, pod jednakim uslovima, svim zainteresovanim pravnim i fizičkim licima, u skladu sa odredbama ovog zakona

Član 5

Postojeća lučka suprastruktura može biti u svojini privrednog društva (u daljem tekstu: Društvo) u skladu sa važećim propisima.

II PODJELA LUKA

Član 6

Trgovačke luke se dijele na luke otvorene za javni saobraćaj i luke za posebne namjene.

Luke iz stava 1 ovog člana mogu biti otvorene za međunarodni i domaći saobraćaj i luke otvorene samo za domaći saobraćaj.

Luka može obuhvatati jedan ili više morskih akvatorija i kopnenih prostora.

Član 7

Vlada određuje uslove za sticanje statusa luke otvorene za međunarodni i domaći saobraćaj i luke otvorene samo za domaći saobraćaj.

Član 8

Prema veličini i značaju za Republiku Crnu Goru, (u daljem tekstu: Republika), luke otvorene za javni saobraćaj dijele se na:

1. luke od međunarodnog značaja;
2. luke od nacionalnog značaja;
3. luke od lokalnog značaja.

Prema djelatnostima koje se obavljaju u lukama posebne namjene, luke mogu biti:

1. luke nautičkog turizma – marine;
2. industrijske luke;
3. brodogradilišne luke;
4. sportske, ribarske i druge luke slične namjene.

Prema značaju za Republiku luke posebne namjene iz stava 2 ovog člana dijele se na:

1. luke od značaja za Republiku;
2. luke od lokalnog značaja.

Član 9

Vlada propisuje kriterijume za podjelu luka iz člana 8 stav 1 ovog zakona i utvrđuje podjelu luka posebne namjene prema značaju za Republiku, u skladu sa članom 8 stavu 3 ovog zakona.

Kod utvrđivanja kriterijuma za podjelu luka, Vlada uzima u obzir:

1. ukupni promet svake luke u proteklom desetogodišnjem periodu i njegovu strukturu i učestalost.
2. operativni kapacitet luke;
3. stanje lučke infrastrukture i suprastrukture i stanje lučke opreme i uređaja;
4. kapacitet uređaja i usluga za djelatnost luke;
5. kvalitet i značaj saobraćajnih veza sa zaleđem i sa drugim lukama;
6. prostorne i privredne mogućnosti daljnjeg razvoja luke i dr.

Član 10

Ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: Ministarstvo), donosi akt o podjeli luka iz člana 8 stav 1 ovog zakona, u skladu sa aktom o kriterijumima za njihovu podjelu.

Ako nastupe okolnosti prema kojima neka od luka ispunjava kriterijume za drugačiju podjelu, lučka uprava može podnijeti prijedlog za drugačiju podjelu luke.

III LUKE OTVORENE ZA JAVNI SAOBRAĆAJ

1) Lučko područje

Član 11

Vlada utvrđuje lučko područje u lukama iz člana 8 stava 1 tačke 1 ovog zakona.

Lučka uprava je dužna da predloži promjenu akta o lučkom području ako to zahtijevaju razvojni, privredni, administrativni ili drugi razlozi.

2) Lučke djelatnosti

Član 12

Vrste lučkih djelatnosti u lukama otvorenim za javni saobraćaj su:

1. privezivanje i odvezivanje brodova i drugih plovnih objekata;
2. ukrcaj,iskrcaj,prekrcaj, prenos i skladištenje roba i drugih materijala;
3. ukrcaj i iskrcaj putnika i vozila;
4. ostale privredne djelatnosti koje su sa ovim djelatnostima u neposrednoj privrednoj, saobraćajnoj ili tehnološkoj vezi (snabdijevanje brodova, pružanje usluga putnicima, tegljenje, pilotiranje, servisi lučke mehanizacije, lučko-agencijski poslovi i poslovi zastupanja u carinskom postupku, poslovi kontrole kvaliteta robe i drugo).

Na lučkom području mogu se obavljati i druge djelatnosti ako je to propisano posebnim zakonom koje ne ometaju obavljanje osnovnih lučkih djelatnosti predviđenih u stavu 1 ovog člana.

3) Koncesija

Član 13

Pravo na obavljanje lučkih djelatnosti koncesionar stiče na osnovu Ugovora o koncesiji.

Koncesija iz stava 1 ovog člana može se dati samo koncesionaru registrovanom za obavljanje odnosne djelatnosti, koji ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

Pravno lice koje na osnovu posebnog zakona vrši djelatnost koja se odnosi na sigurnost i bezbjednost plovidbe na moru, kao i poslove ekološke zaštite, može ovu djelatnost vršiti na lučkom području bez koncesije, o čemu odluku donosi lučka uprava.

Društvo koje je pravo obavljanja lučkih djelatnosti steklo Odlukom nadležnih državnih, odnosno lokalnih organa vlasti,nastaviće sa obavljanjem ove djelatnosti , do dobijanja prve koncesije, saglasno odredbama ovog zakona, a na osnovu posebnog elaborata koji usvaja Vlada.

Vrste koncesije su:

1. koncesija za obavljanje lučkih djelatnosti, koja ne zahtijeva korišćenje postojećih niti gradnju objekata infrastrukture i suprastrukture na lučkom području;
2. koncesija za obavljanje ostalih privrednih djelatnosti iz člana 12 stav 1 tačka 4 ovog zakona, koje ne zahtijevaju korišćenje postojećih niti gradnju objekata infrastrukture i suprastrukture na lučkom području;
3. koncesija za obavljanje lučkih djelatnosti, koja zahtijeva korišćenje postojećih i/ili gradnju objekata infrastrukture i suprastrukture na lučkom području;
4. koncesija za obavljanje ostalih privrednih djelatnosti iz člana 12 stav 1 tačka 4 koja zahtijeva korišćenje postojećih i/ili gradnju objekata infrastrukture i suprastrukture na lučkom području.

Član 14

Koncesija za obavljanje lučkih djelatnosti, daje se na rok do 30 godina.

Kod određivanja dužine roka na koji se daje koncesija uzimaju se u obzir: namjena, obim i visina potrebnih ulaganja; ukupni privredni efekti koji se postižu koncesijom, vodeći računa da rok ne bude kraći nego što je potrebno za amortizaciju vrijednosti Planom predviđenih ulaganja na lučkom području.

Član 15

Odluka o koncesiji za obavljanje lučkih djelatnosti sadrži, pored odredbi iz Zakona o učešću privatnog sektora u vršenju javnih usluga, naročito:

1. određenje lučke djelatnosti za koju se daje koncesija;
2. način, uslove i vrijeme obavljanja djelatnosti;
3. prava i obaveze davaoca koncesije;
4. prava i obaveze koncesionara uključujući i naknadu koja se plaća za koncesiju;
5. druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti.

Na osnovu odluke o koncesiji lučka uprava i koncesionar zaključuju ugovor o koncesiji kojim se regulišu međusobna prava i obaveze.

Član 16

Za dobijanje koncesije za obavljanje lučke djelatnosti koncesionar mora, pored opštih uslova iz Zakona o privrednim društvima, ispunjavati i sledeće uslove:

1. da je registrovan za obavljanje djelatnosti za koju traži koncesiju;
2. da raspolaže odgovarajućim tehničkim, stručnim i organizacijskim sposobnostima za ostvarivanje koncesije;
3. da ima garanciju za ostvarivanje plana i programa za realizaciju koncesije.

Uz ponudu za dobijanje koncesije za obavljanje lučke djelatnosti podnosilac je dužan dostaviti dokaze:

1. plan i operativni najmanje petogodišnji program rada i investicija, uz prikaz uticaja koji će imati na rast prometa, zaposlenost i razvoj luke;
2. da raspolaže odgovarajućim tehničkim i organizacionim sposobnostima koje zadovoljavaju potrebe proizvodnog i radnog ciklusa kako s obzirom na lični interes tako i interes trećih;
3. da raspolaže potrebnim brojem i stručnim profilom zaposlenih za ostvarenje operativnog programa rada u luci;
4. garanciju da raspolaže potrebnim finansijskim sredstvima ili izvorima sredstava za ostvarenje plana i programa rada i investicija;
5. da je koncesionar registrovan za obavljanje lučkih djelatnosti.

Član 17

Koncesija za obavljanje lučke djelatnosti prestaje:

a) istekom vremena za koje je data;

b) smrću koncesionara, odnosno prestankom pravnog lica ako nasljednici, odnosno pravni sljedbenici ne zatraže potvrdu koncesije u roku od 30 dana od smrti koncesionara ili prestanka pravnog lica;

c) oduzimanjem koncesije od strane davaoca; .

d) sporazumnim raskidom ugovora o koncesiji.

Akt o prestanku koncesije donosi davalac koncesije.

Član 18

Lučka uprava može oduzeti koncesiju za obavljanje lučke djelatnosti ako utvrdi da koncesionar :

1. nije uskladio visinu naknade za usluge luke s utvrđenom tarifom;
2. ne poštuje odredbe o redu u luci;
3. ne pridržava se plana i programa rada.

Lučka uprava će donijeti akt o oduzimanju koncesije za obavljanje lučke djelatnosti, ako utvrdi da koncesionar:

1. ne obavlja djelatnost za koju je data koncesija, a time se narušava normalno funkcionisanje luke;
2. ne plaća ili neuredno plaća naknadu za koncesiju;
3. uz obavljanje koncesione djelatnosti obavlja i drugu djelatnost za koju nije dobio koncesiju;
4. ne koristi koncesiju ili je koristi za svrhe za koje mu nije data ili preko mjere određene u koncesiji.

U slučajevima iz stava 1 i 2 ovog člana lučka uprava će pozvati koncesionara da se u roku od 30 dana izjasni o razlozima zbog kojih mu namjerava oduzeti koncesiju.

Oduzimanjem koncesije prestaje i pravo na korišćenje lučkog prostora, građevina, objekata infrastrukture i suprastrukture, a raskidaju se i svi drugi ugovorni odnosi koji se zasnivaju ili proizlaze iz koncesije, ako su vezani za obavljanje djelatnosti i korišćenje objekata infrastrukture i suprastrukture na lučkom području.

Do izbora novog koncesionara upravljanje lukom preuzima lučka uprava.

Kada koncesija prestane u skladu sa ovim članom zakona, koncesionar nema pravo na naknadu štete.

Član 19

Ako je koncesionar izgradio nešto na lučkom području na osnovu koncesije, ima pravo uzeti objekte suprastrukture koje je izgradio, ako je to moguće po prirodi stvari i bez veće štete za lučko područje. Ako to nije moguće novoizgrađeni objekti suprastrukture smatraju se pripadnošću države.

Ako je koncesionar izgradio nešto na lučkom području bez koncesije, dužan je o svom trošku isto ukloniti i vratiti lučko područje u pređašnje stanje.

Ako koncesionar iz stava 2 ovog člana ne udovolji traženju davaoca koncesije da mu u određenom roku preda lučko područje na slobodno raspolaganje, odnosno da ukloni novo izgrađene objekte suprastrukture, davaoc koncesije može novoizgrađene objekte suprastrukture vrijednosti i građevine, davaoc koncesije će nove vrijednosti i građevine ukloniti o trošku koncesionara.

Član 20

Lučka uprava utvrđuje na osnovu godišnjeg plana i programa rada na početku svake godine najveći broj novih koncesija koje se mogu dati radi obavljanja lučkih djelatnosti, uzimajući u obzir potrebe funkcionisanja luke i obim prometa u luci.

Lučka uprava je dužna najmanje dva puta godišnje provjeravati izvršavanje plana i petogodišnjeg operativnog programa rada koncesionara.

Koncesionar je dužan omogućiti lučkoj upravi i drugom nadležnom organu provjeravanje izvršavanja plana i petogodišnjeg operativnog programa rada koncesionara.

Član 21

Koncesionar se upisuje u poseban upisnik koji vodi lučka uprava.

Sadržaj i način vođenja upisnika iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Člana 22

Na sva pitanja koja se odnose na koncesije za obavljanje lučkih djelatnosti, a koja nijesu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o učešću privatnog sektora u vršenju javnih usluga.

4. Lučka infrastruktura i suprastruktura

Član 23

Izgradnju i održavanje objekata lučke infrastrukture, a po pravilu i suprastrukture obezbjeđuje lučka uprava.

Objekte infrastrukture i suprastrukture za čiju su izgradnju obezbijeđena sredstva iz stava 1 ovog člana, lučka uprava daje na korištenje na osnovu koncesije, prema odredbama člana 13 do 17 ovog zakona, a radi obavljanja lučkih djelatnosti.

Koncesije za izgradnju i korištenje novih objekata infrastrukture i suprastrukture daju se na način i pod uslovima propisanim odredbom člana 13 stava 2 ovog zakona, a u skladu s desetogodišnjim planom razvoja lučkog sistema Republike i godišnjim planom razvoja luke.

Akt o koncesiji iz stava 3 ovog člana sadrži naročito:

1. određenje objekata koji se daju koncesijom;
2. način, uslove i vrijeme izgradnje, odnosno korišćenja;
3. naknadu za koncesiju;
4. prava i obaveze davaoca koncesije;
5. prava i obaveze koncesionara i dr.

Na osnovu odluke o koncesiji lučka uprava i koncesionar zaključuju ugovor o koncesiji.

Član 24

Novoizgrađene objekte infrastrukture i suprastrukture koncesionar može dati na korišćenje prema opštim uslovima korišćenja i uz naknadu podkoncesionaru uz saglasnost lučke uprave.

Na naknadu iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe člana 34 st. 1, 2, i 3. ovog zakona.

Ako lučka uprava ocijeni da se primjenom tarife narušava konkurentna sposobnost luke u odnosu na druge luke, može promijeniti naknadu iz člana 34 ovog zakona.

Kod donošenja tarife lučka uprava dužna je voditi računa da ukupni godišnji prihod koncesionara bude srazmjernan onom koji je potreban kako bi se investicija isplatila u predviđenom roku trajanja koncesije.

Ako koncesionar ne poštuje tarifu koju je donijela lučka uprava, može mu se oduzeti koncesija u skladu sa članom 18 ovog zakona.

Član 25

Gradnja, održavanje i modernizacija objekata lučke infrastrukture i suprastrukture u lukama otvorenim za javni saobraćaj, obavlja se na osnovu desetogodišnjeg plana razvoja lučkog sistema Republike, a razrađuje se detaljno u godišnjem programu rada i razvoja luke.

Desetogodišnji plan razvoja iz stava 1 ovog člana sa utvrđenim izvorima sredstava za njegovo ostvarenje donosi Vlada na predlog Ministarstva.

Kod izrade desetogodišnjeg plana razvoja lučkog sistema Republike, ocjenjuju se značaj i objektivne razvojne mogućnosti luka otvorenih za javni saobraćaj, uzimajući u obzir posebno potrebe za lučkim uslugama u okviru globalne ponude i potražnje transportnih usluga.

Član 26

Objekte infrastrukture i suprastrukture izgrađene ili postavljene na lučkom području bez, odnosno protivno odluci i ugovoru o koncesiji za obavljanje djelatnosti iz člana 12 ovog zakona, koncesionar je dužan u roku odmah, a najkasnije u roku od 60 dana ukloniti, u protivnom lučka uprava će oduzeti koncesiju i ukloniti objekte o trošku koncesionara.

Član 27

Godišnji program rada i razvoja luke izrađuje lučka uprava, na koji mišljenje daje Ministarstvo, u saradnji sa Ministarstvom finansija, a donosi ga Vlada.

IV LUČKA UPRAVA

Član 28

Radi upravljanja, gradnje, rekonstrukcije, održavanja, zaštite i korišćenja luka otvorenih za javni saobraćaj koje su od međunarodnog i nacionalnog značaja za Republiku, osniva se lučka uprava.

Odluku o osnivanju, djelatnosti i organizaciji lučke uprave u smislu ovog zakona donosi Vlada.

Član 29

Djelatnost lučke uprave je :

1. briga o gradnji, rekonstrukciji, održavanju, upravljanju, zaštiti i unapređenju lučkih područja;
2. gradnja, rekonstrukcija i održavanje lučke infrastrukture;
3. obezbjeđenje trajnog i nesmetanog obavljanja lučkog saobraćaja, tehničko-tehnološkog jedinstva, sigurnosti i bezbjednosti plovidbe i ekološke zaštite;
4. obezbjeđenje pružanja usluga od opšteg interesa ili za koje ne postoji privredni interes drugih privrednih subjekata;
5. usklađivanje i nadzor rada koncesionara koji obavljaju privrednu djelatnost na lučkom području;
6. obavljanje poslova u vezi sa osnivanjem i radom slobodne zone na lučkom području u skladu sa ovim zakonom i propisima koji uređuju slobodne zone;
7. drugi poslovi utvrđeni ovim zakonom i podzakonskim propisima.

Član 30

Lučka uprava može privremeno ili trajno u cilju upravljanja djelatnostima iz člana 29 stav 1 tačka 4 ovog zakona osnovati jedno ili više Društava u svom vlasništvu radi obavljanja djelatnosti čuvanja luke, ekološke zaštite, protivpožarne zaštite, rukovanja opasnim teretom, i sl, uz prethodnu saglasnost Ministarstva i Ministarstva finansija, ukoliko u ponovljenom postupku koncesije nije donešena odluka o dodjeli koncesije.

Član 31

Prihodi lučke uprave su:

1. lučke takse;
2. naknada od koncesija iz člana 13 stav 5 tač. 1, 2, 3, i 4 ovog zakona;

3. sredstva iz Budžeta Republike;
5. ostali prihodi.

Član 32

Prihode iz člana 31 ovog zakona lučka uprava koristi za:

1. izgradnju i održavanje lučke infrastrukture i suprastrukture;
2. opremanje luke uređajima i opremom za zaštitu mora od zagađenja sa brodova i podizanje stepena sigurnosti i bezbjednosti u lučkim područjima;
3. održavanje dubina u luci;
4. troškove poslovanja lučke uprave.

Član 33

U lukama otvorenim za javni saobraćaj plaćaju se lučke takse i lučke naknade.

Kriterijume za određivanje lučkih taksi propisuje Ministarstvo na prijedlog lučke uprave.

Lučke takse donosi i javno objavljuje lučka uprava, a čine ih:

1. taksa za upotrebu obale;
2. brodska ležarina;
3. taksa za vez;
4. ekološka taksa.

Taksa za upotrebu obale plaća se za brod koji koristi luku u svrhu ukrcavanja ili iskrcavanja putnika, tereta i vozila.

Brodska ležarina plaća se za brod koji koristi luku u bilo koju svrhu, osim radi ukrcavanja ili iskrcavanja putnika, tereta i vozila.

Taksa za vez plaća se za brod, ribarski brod, jahte, ribarske, sportske ili druge čamce i plovne objekte.

Takse iz stava 3 ovog člana ne plaćaju domaći brodovi i čamci, namijenjeni za upravne svrhe.

Član 34

Lučke naknade kocesionaru plaćaju korisnici za pružene usluge u lukama otvorenim za javni saobraćaj.

Lučka uprava utvrđuje najviši iznos naknade iz stava 1 ovog člana.

Koncesionari koji obavljaju djelatnost u lukama otvorenim za javni saobraćaj dužni su javno objaviti lučke naknade za svaku pojedinu vrstu djelatnosti ili usluge, kao i sve promjene.

Lučka uprava radi osiguranja konkurencije unutar luke može, ako ocijeni objektivne okolnosti koje ukazuju na nekonkurentnost luke, sniziti visinu naknade u cjelini ili selektivno, cijeneći mogućnosti koncesionara da prilagodi poslovanje smanjenoj naknadi.

Član 35

Lučke uzanse koje se primjenjuju u luci otvorenoj za javni saobraćaj donosi lučka uprava.

V LUKE ZA POSEBNE NAMJENE

Član 36

Odluku o osnivanju luka posebne namjene iz člana 8 stav 2 ovog zakona donosi Vlada, na predlog Ministarstva.

Koncesiju za luke posebne namjene daje za:

1. luke od značaja za Republiku, Vlada na rok do 30 godina;
2. luke od značaja za Republiku, Vlada na rok preko 30 godina, uz saglasnost Skupštine Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština).

Na određivanje roka za davanje koncesije za luke posebne namjene primjenjuju se odredbe člana 14 ovog zakona.

Postupak dodjele koncesije za luke iz stava 2 ovog člana propisuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Koncesionar za luku posebne namjene dužan je da koristi luku u skladu sa odlukom i zaključenim ugovorom o koncesiji i da održava luku prema njenoj namjeni i zahtjevima bezbjednosti plovidbe u njoj.

Član 37

Koncesija za luku posebne namjene – sportsku luku - može se dodijeliti samo Sportskom društvu registrovanom za obavljanje sportske djelatnosti.

Sportsku luku iz stava 1 ovog člana mogu koristiti članovi sportskog Društva.

Član 38

Na sva pitanja koja se odnose na luke posebne namjene, a nijesu regulisana odredbama člana 36 i 37 ovog zakona, primjenjuju se odredbe člana 22 ovog zakona.

VI RED U LUCI

Član 39

Lučka uprava i koncesionari u lukama posebne namjene dužni su opremiti luku odgovarajućim uređajima za rukovanje i prihvat čvrstog i tečnog otpada, ostatke tereta sa broda, zauljanih voda i fekalija koje su definisane odredbama MARPOL Konvencije 73/78 sa njenim izmjenama i dopunama.

Ministarstvo će donijeti akt o vrsti i broju uređaja i opreme iz stava 1. ovog člana za pojedine vrste i kategorije luka cijeneći operativne potrebe korisnika luka, veličinu i geografski položaj luke, kao i namjenu brodova koji uplovljavaju u luku.

Član 40

Pravna lica iz člana 39 stav 1 ovog zakona odgovorna su za zagađenje mora u luci i za taloženje otpadaka kojima se ugrožava luka.

Pravna lica iz člana 39 stav 1 ovoga zakona narediće licu koje zagađuje more ili taloži otpatke da odmah prekine zagađivanje ili ukloni otpatke. Ako to lice ne postupi po nalogu pravno lice će očistiti luku o trošku lica koje zagađuje more ili taloži otpatke.

Član 41

Pravna lica iz člana 39 stav 1 ovoga zakona u luci u kojoj se rukuje opasnim teretom dužna su uz prethodnu suglasnost lučke kapetanije i drugih nadležnih organa, odrediti područje u luci u kojoj je to predviđeno, na kojem će se području rukovati takvim teretom, uz poštovanje IMO kodeksa u potpunosti.

Član 42

Pravno lice iz člana 39 ovog zakona dužno je od nadležnog organa pribaviti:

1. rješenje o broju i velični brodova koji se istovremeno mogu privezati uz određeni gat za privez;
2. rješenje o najvećem dopuštenom opterećenju svake izgrađene obale na kojoj će se ukrcavati, odnosno iskrcavati roba ili koja će se na drugi način opterećivati.

Rješenje iz stava 1 tačke 2 ovog člana mora se pribaviti i prilikom gradnje nove obale ili popravke postojeće obale.

VII INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 43

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

Član 44

Poslove inspekcijskog nadzora iz člana 43 ovog zakona vrši inspektor bezbjednosti i sigurnosti plovidbe (u daljem tekstu: inspektor), u skladu sa zakonom.

Član 45

Pored ovlašćenja utvrđenih Zakonom o inspekcijskom nadzoru inspektor ima obavezu i ovlašćenje da pregleda i provjerava:

1. plovidbu, pristajanje, privezivanje, odvezivanje i sidrenje brodova, jahti, čamaca i drugih plovnih ili plutajućih objekata (u daljem tekstu: plovni objekti.);
2. ukrcavanje i iskrcavanje putnika i tereta;
3. postrojenja, uređaje, opremu i naprave smještene u luci, ako ta postrojenja, uređaji, oprema i naprave mogu ugroziti plovidbu ili zagaditi obalu i vodu;
4. održavanje čistoće u luci i na moru od zagađenja sa plovnih objekata;
5. lučku pilotažu.

VIII KAZNENE ODREDBE

Član 46

Novčanom kaznom od desetostrukog do tristastrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniće se za prekršaj Društvo ili drugo pravno lice, ako:

1. luke kao dio teritorija i akvatorija ne upotrebljava i koristi u skladu sa datim koncesijama (član 3);
2. obavlja djelatnost u luci bez ugovora ili odluke o koncesiji (član 13);
3. ne omogući lučkoj upravi najmanje dva puta godišnje provjeru izvršenja investicija predviđenih u planu i uslova predviđenih u operativnom programu aktivnosti (član 20);
4. ne objavi lučke naknade (član 33 stav 3);
5. koristi luku posebne namjene protivno odredbama (član 36 stav 5);
6. ne opremi luku u skladu sa članom 39 ovog zakona;
7. ne očisti nataložene otpatke koji ugrožavaju luku (član 40 stav 2);
8. ne odredi područje u luci u kojoj je predviđeno, na kojem će se području rukovati takvim teretom (član 41);
9. ne pribavi rješenja navedena u članu 42 ovog zakona.

Novčanom kaznom od desetostrukog do tristastrukog iznosa minimalne zarade u Republici za prekršaj iz stava 1 tač. 1-9 ovog člana, kazniće se preduzetnik.

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od jedne polovine do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici i odgovorno lice u Društvu ili drugom pravnom licu.

Novčanom kaznom od jedne polovine do dvadesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici za prekršaj iz tačke 7 ovog člana, kazniće se i fizičko lice.

Inspektor može za počinjeni prekršaj propisan ovim zakonom izreći mandatnu kaznu na licu mjesta za odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice u iznosu do trostrukog iznosa, a za preduzetnika do petostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47

Vlada će donijeti desetogodišnji plan razvoja lučkog sistema Republike, u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Vlada će donijeti propis iz člana 9 stav 1 ovog zakona, u roku od 90 dana, a propis iz člana 36 stav 4 u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Ministarstvo će donijeti propis iz člana 10 stav 1 ovog zakona u roku od 60 dana od dana donošenja odluke kojom se propisuju kriterijumi za podjelu luka, a propis iz člana 21 stav 2 i člana 33 stav 2 ovog zakona, u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 48

U roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, postojeća društva luka dužna su izraditi završni račun.

Na osnovu završnog računa iz stava 1 ovog člana lučka uprava preuzima upravljanje infrastrukturnim objektima u luci koji su prema zakonu morsko dobro, kao i sva prava koja na osnovu toga proizilaze, kao i sva dospjela nenaplaćena sredstva – obaveze koje su nastale zbog izgradnje i razvoja lučke infrastrukture do osnivanja lučke uprave.

Član 49

Društvo je dužno u roku od 30 dana od upisa u Centralni registar Privrednog suda podnijeti zahtjev za dodjelu prvenstvene koncesije (član 13 stav 4).

Lučka uprava će Društvu za obavljanje lučke djelatnosti (član 13 stav 4) dodijeliti koncesiju za obavljanje lučke djelatnosti iz člana 12 ovog zakona i korišćenje objekata infrastrukture i suprastrukture na lučkom području na osnovu njihovog pisanog zahtjeva (prvenstvena koncesija), na vrijeme od 12 godina.

Ako Društvo u roku od 30 dana ne podnese zahtjev za dodjelu prvenstvene koncesije, lučka uprava će u daljem roku od 30 dana raspisati tender za dodjelu koncesije za obavljanje djelatnosti iz čl. 12 ovog zakona.

U roku od 4 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, u lukama otvorenim za međunarodni saobraćaj, za obavljanje djelatnosti iz člana 12 i 29 ovog zakona, osnovaće se lučka uprava. Do osnivanja lučke uprave objektima infrastrukture i suprastrukture na lučkom području upravlja privredno društvo i ima ih pravo koristiti do dobijanja prvenstvene koncesije, shodno ovom zakonu.

Član 50

Luke će uskladiti svoju organizaciju do dana primjene ovog zakona.

Član 51

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi dio odredbi Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (»Sl.list SRJ«, br. 12/98, 44/99, 74/99, 73/2000), kao i odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (»Sl.list SRJ«, br. 19/78, 8/79, 19/87, 29/89, 39/89, 22/90, 13/91, 48/91, 17/92, 59/92, 4/93, 27/94), koji se odnosi na poglavlje »Luke i pristaništa«, kao i odredbe Zakona o morskome dobru (»Sl.list RCG« 14/92) koji se odnosi na luke.

Član 52

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom listu Republike Crne Gore«, a primjenjivaće se od 01.06.2005. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona je u članu 12 stav 1 tačka 4 Ustava Republike Crne Gore, kojim se predviđa da se zakonom, u skladu sa ustavom uređuju pitanja od interesa za Republiku.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Luke su morski i s morem neposredno povezani kopneni prostor s izgradjenim i neizgradjenim obalama, lukobranima, uređajima, postrojenjima i drugim objektima namijenjenim za pristajanje, sidrenje i zaštitu pomorskih brodova, jahti i čamaca, ukrcaj i iskrcaj putnika i robe, uskladištenje i druge manipulacije robom, kao i ostale privredne djelatnosti koje su s tim djelatnostima u medjusobnoj privrednoj, saobraćajnoj ili tehnološkoj vezi.

Luke su ključni podsistem pomorskog i saobraćajnog sistema i akcelerator saobraćajnih tokova i razvoja brojnih privrednih djelatnosti, te su, kao takve, prepoznatljiv dio nacionalne privrede (prihodi, zapošljavanje, vrijednost objekata i opreme) pokretač razvoja određenih djelatnosti (trgovine, proizvodnje, dorade, uslužnih djelatnosti) i uslov za razvoj drugih (industrije, energetike i dr.).

Prestankom važenja Osnovnog Zakona o iskorišćavanju lukama i pristaništima (Sl. List SFRJ br. 2/68) pitanje luka uređeno je odredbama više zakona i podzakonskih akata, i to:

- Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (Sl. List SRJ br.12/98)
- Uredbom o uslovima koje moraju ispunjavati luke otvorene za medjunarodni saobraćaj (Sl.list SRJ br.28/98).

- Odlukom o odredjivanju luka za medjunarodni saobraćaja (Sl. List SRJ 2/96).

- Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi (Sl.list SRJG br. 19/78, 19/87,20/90,13/91).

- Uredbom o redu u lukama i na ostalim djelovima obalnog mora i unutrašnjim plovnim putevima (Sl.list RCG br. 34/92 i 23/95).

Cilj predlagača Zakona o lukama je da se posebnim zakonom (**lex specialis**) na sveobuhvatan način uredi i definiše pravni status luka, upravljanje lukama, lučka područja, lučke djelatnosti i njihovo obavljanje , gradnja i korišćenje lučke infastrukture i suprastrukture, osnivanje lučke uprave, red u lukama, inspeksijski nadzor i dr.

III. POTREBNA SREDSTVA ZA SPROVODJENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje - implementaciju ovog zakona nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva

IV. OBRAZLOŽENJA POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Članom 1 reguliše se sadržaj Zakona. On obuhvata pravni status luka, upravljanje lukama, lučke djelatnosti i njihovo obavljanje, gradnju i korišćenje lučke infrastrukture i suprastrukture, osnivanje lučke uprave i druga pitanja o redu u lukama.

Članom 2 su definisana značenja pojedinih izraza upotrijebljenih u ovom zakonu.

Članom 3 se predviđa da se luke, kao poseban dio teritorija i akvatorija, djelimično ili potpuno isključuju iz opšte upotrebe i daju na posebnu upotrebu ili privredno korišćenje pravnim ili fizičkim licima registrovanim za obavljanje lučke djelatnosti.

Po stavu 2 ovog člana Vlada RCG preko nadležnog organa tj. lučke uprave daje koncesiju za posebnu upotrebu ili privredno iskorišćavanje luke.

Članom 4 je definisan status lučke infrastrukture i način njenog korišćenja.

Članom 5 je propisano da lučka suprastruktura može biti u svojini privrednog društva u skladu sa važećim propisima.

Čl. 6 i 8 se propisuje podjela luka prema namjeni, veličini i značaju za Republiku i prema djelatnostima koje se obavljaju u lukama posebne namjene.

Čl. 7 i 9 se definišu ovlašćenja Vlade koja utvrđuje uslove za sticanje statusa luke otvorene za međunarodni i domaći saobraćaj i samo za domaći saobraćaj, odnosno koja propisuje kriterijume za podjelu luka, uzimajući u obzir elemente navedene u stavu 2 člana 9.

Članom 10 se predviđa da ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja donosi akt o podjeli luka, u skladu sa aktom o kriterijumima za njihovu podjelu.

Članom 11 se propisuje da Vlada utvrđuje lučko područje u određenim lukama i konstituiše obaveza lučke uprave da predloži promjenu akta o lučkom području.

Članom 12 su definisane vrste lučkih djelatnosti u lukama otvorenim za javni saobraćaj, uz taksativno nabranje "čistih" lučkih djelatnosti i ostalih privrednih djelatnosti koje su sa tim lučkim djelatnostima u neposrednoj privrednoj, saobraćajnoj ili tehnološkoj vezi.

Članom 13 se propisuje način sticanja prava na obavljanje lučkih djelatnosti odnosno definišu uslovi pod kojima se operatoru može dati koncesija za obavljanje odnosne djelatnosti i nabrajaju vrste koncesija.

Članom 14 se propisuje rok na koji se daje koncesija za obavljanje lučkih djelatnosti i parametri koji se cijene kod određivanja dužine roka na koji se daje koncesija.

Članom 15 se propisuju elementi odluke o koncesiji za obavljanje lučkih djelatnosti koje, pored odredbi iz Zakona o učešću privrednog sektora u vršenju javnih usluga (Sl.list RCG br. 30/02) ista mora sadržati.

Po stavu 2 ovog člana lučka uprava i operator zaključuju, na osnovu odluke o koncesiju, ugovor o koncesiji kojim regulišu međusobna prava i obaveze.

Članom 16 su propisani posebni uslovi koje, pored opštih iz Zakona o privrednim društvima, opreor mora ispunjavati, radi dobijanja koncesije za obavljanje lučke djelatnosti, kao i dokazi koje je podnosilac dužan dostaviti uz ponudu za dobijanje takve koncesije.

Članom 17 su predviđeni slučajevi prestanka koncesije za obavljanje lučke djelatnosti.

Članom 18 se propisiju slučajevi kada lučka uprava može oduzeti koncesiju, odnosno kada ista donosi akt o oduzimanju koncesije i definišu posledice tog oduzimanja.

Članom 19 se definišu obaveze i prava operatora u slučaju prestanka koncesije za obavljanje lučke djelatnosti.

Članom 20 se propisuje pravo lučke uprave da utvrdjuje najveći broj novih koncesija koje se mogu dati u toku godine, radi obavljanja lučkih djelatnosti odnosno obaveza lučke uprave da provjerava izvršavanje plana i petogodišnjeg operativnog programa rada operatora odnosno propisuje obaveza operatora da omogući lučkoj upravi naprijed navedeno provjeravanje.

Članom 21 se predviđja obaveza upisivanja društava koja dobiju koncesiju za obavljanje lučkih djelatnosti u posebni upisnik, čiji sadržaj i način vodjenja, saglasno stavu 2., propisuje Ministarstvo.

Članom 22 se potvrđuje činjenica da se radi o **lex specialis**, u dijelu koji se odnosi na koncesiju za obavljanje lučkih djelatnosti.

Članom 23 se definiše da lučka uprava obezbjedjuje izgradnju i održavanje objekata lučke infrastrukture i suprastrukture, odnosno da ista daje na korišćenje navedene objekte na osnovu koncesije, a radi obavljanja lučkih djelatnosti. Stavom 3 ovog člana propisuju se način i uslovi za davanje navedene koncesije, a stavom 4 taksativno nabrajaju elementi koje sadrži akt o davanju koncesije.

Članom 24 se predviđja mogućnost davanja podkoncesije, pod određenim uslovima.

Članom 25 se definiše obaveza donošenja desetogodišnjeg plana razvoja lučkog sistema Republike, određuje ko ga donosi i na osnovu kojih parametara.

Članom 26 se propisuje obaveza operatora u vezi bespravne izgradnje odnosno korišćenja objekata infrastrukture i suprastrukture.

Članom 27 se definiše obaveza lučke uprave da izradi godišnji program rada i razvoja, na koji mišljenje daje Ministarstvo u saradnji sa Ministarstvom finansija, a koji donosi Vlada.

Članom 28 se propisuje osnivanje lučke uprave. Po stavu 2 ovog člana odluku o osnivanju, djelatnosti i organizaciji lučke uprave donosi Vlada.

Članom 29 se definiše djelatnost lučke uprave.

Članom 30 se predviđja da lučka uprava može, pod propisanim uslovima, privremeno ili trajno, osnovati jedno ili više društava u svom vlasništvu radi obavljanja djelatnosti od opšteg interesa.

Članom 31 se propisuju prihodi lučke uprave.

Članom 32 se definiše namjena sredstava iz člana 31 ovog zakona odnosno propisuje korišćenje sredstava od ostvarenih prihoda od strane lučke uprave.

Članom 33 se predviđa obaveza plaćanja lučkih taksi i lučkih naknada u lukama otvorenim za javni saobraćaj, odnosno propisuje da Ministarstvo, na predlog lučke uprave, propisuje kriterijume za određivanje lučkih taksi.

Po stavu 3 ovog člana lučka uprava donosi i javno objavljuje lučke takse.

Po stavu 7 ovog člana obaveze plaćanja lučkih taksi oslobođeni su domaći brodovi i čamci namijenjeni za upravne svrhe.

Članom 34 se definišu lučke naknade, određuje ko iz plaća odnosno ko utvrđuje njihov najveći iznos.

Članom 35 se propisuje da lučka uprava donosi lučke uzanse koji se primjenjuju u luci otvorenoj za javni saobraćaj.

Članom 36. se određuje da Vlada, na predlog Ministarstva, donosi odluku o osnivanju luka za posebne namjene, kao i određuje ko daje i na koji rok koncesiju za luke posebne namjene.

Članom 37 se definiše kome se može dati koncesija za luku posebne namjene-sportsku luku.

Članom 39 se propisuje obaveza lučke uprave i operatora u lukama posebne namjene da opremi luku odgovarajućim uređjajima za rukovanje i prihvat čvrstog i tečnog otpada, ostataka tereta sa brodova, zauljanih voda i fekalija koji su definisani odredbama MARPOL Konvencije 73/78 sa izmjenama i dopunama.

Po stavu 2 ovog člana Ministarstvo donosi akt o vrsti i broju uređjaja iz stava 1 ovog člana za pojedine vrste i kategorija luka.

Članom 40 se određuje lice odgovorno za zagadjenje mora u luci i taloženje otpadaka kojima se ugrožava luka, odnosno propisuju mjere koje se preduzimanju prema lici koje zagadjuje more ili taloži otpad.

Članom 41 se definiše obaveza pravnih lica iz člana 39 stav 1 ovog zakona u smislu određivanja područja u luci na kojem će se rukovati opasnim teretom, uz poštovanje IMO CODE u potpunosti.

Članom 42 se propisuje obaveza posjedovanja akata nadležnih organa od strane pravnih lica iz člana 39 ovog zakona.

Čl. 43-45 je definisan inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Članom 46 su propisane kaznene odredbe, i to prekršaji društva ili drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica za povredu odredbi ovog zakona, a visina novčanih kazni određena je u skladu sa Zakonom o prekršajima.

Članom 47 se određuje rok u kome će se donijeti podzakonski akti predviđeni ovim zakonom.

Čl. 48, 49 i 50 propisano je da će postojeća društva luka izraditi završni račun, da će lučka uprava na osnovu završnog računa preuzeti upravljanje infrastrukturom i određenim objektima u luci, da će lučka uprava društvu za obavljanje lučke djelatnosti dodijeliti koncesiju iz člana 12 ovog zakona na vrijeme od 12 godine i da će luka uskladiti svoju organizaciju do dana primjene ovog zakona.

Članom 51 se propisuje da danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe određenih zakonskih i podzakonskih propisa.

Članom 52 je definisano stupanje na snagu ovog zakona i početak njegove primjene.